

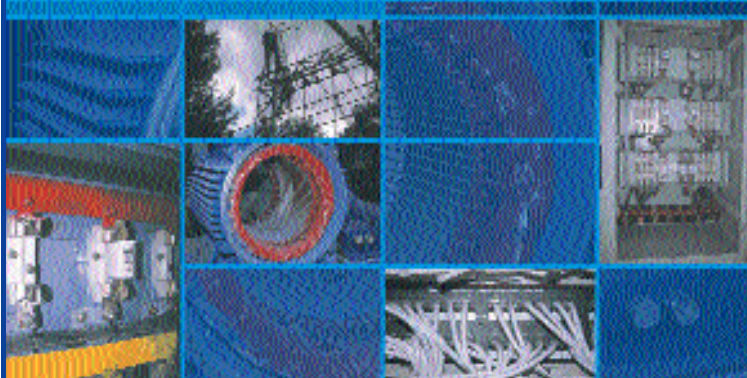

**ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ
ΗΛΕΚΤΡΙΚΩΝ
ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ**

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΠΑΙΔΑΓΟΓΙΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ

Αντωνόπουλος Σπυλιανός • Ιωάννου Χαρόλαμος • Κυριαννάκης Ευθύμιος

Εργαστήριο Ηλεκτρικών Εγκαταστάσεων

ΤΕΧΝΙΚΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΗΡΙΑ
ΤΟΜΕΑΣ ΗΛΕΚΤΡΟΛΟΓΙΚΟΣ - 2ος ΚΥΚΛΟΣ

Ειδικότητα: ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ ΚΤΙΡΙΩΝ
ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΧΩΡΩΝ

ΑΘΗΝΑ 2001

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ

- Αντωνόπουλος Στυλιανός • Ιωάννου Χαράλαμπος
- Κυριαννάκης Ευθύμιος

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΗΛΕΚΤΡΙΚΩΝ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ

ΤΕΧΝΙΚΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΗΡΙΑ

ΤΟΜΕΑΣ ΗΛΕΚΤΡΟΛΟΓΙΚΟΣ

2ος Κύκλος

Ειδικότητα: ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ ΚΤΙΡΙΩΝ
ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΧΩΡΩΝ

ΑΘΗΝΑ 2001

Συγγραφείς:

- **Αντωνόπουλος Στυλιανός,**
Τεχνολόγος Ηλ/γος Μηχανικός, Εκπ/κός Β/θμιας Εκπ/σης
- **Ιωάννου Χαράλαμπος,**
Τεχνολόγος Ηλ/γος Μηχανικός, Εκπ/κός Β/θμιας Εκπ/σης
- **Κυριανάκης Ευθύμιος,**
Ηλ/γος Μηχανικός και Μπχ/κός Υπολογιστών

Συντονιστής:

- **Παγιάτης Χαράλαμπος**
Τεχνολόγος Ηλ/γος Μηχανικός, Εκπ/ός Β/θμιας Εκπ/σης

Επιτροπή κρίσης:

- **Δημητρόπουλος Βασίλειος,**
Ηλ/γος Μηχανικός, Σχολικός Σύμβουλος Ηλ/γων
- **Συμεωνίδης Νικόλαος,**
Ηλ/γος Μηχανικός, Σχολικός Σύμβουλος
- **Χατζαράκης Γεώργιος,**
Δρ Ηλ/γος Μηχανικός, Καθηγητής ΑΣΕΤΕΜ/ΣΕΛΕΤΕ

Γλωσσική Επιμέλεια:

- **Παναγάκος Ιωάννης,**
Εκπαιδευτικός

Ηλεκτρονική Επεξεργασία - Σχεδίαση:

- **Χατζησάβας Σταύρος**

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ

Υπεύθυνος του Ηλεκτρολογικού Τομέα

- **Ιγνάτιος Χατζηευστρατίου**
Μόνιμος Πάρεδρος του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Το βιβλίο αυτό απευθύνεται στους μαθητές του 2ου κύκλου σπουδών της ειδικότητας «Ηλεκτρολόγοι εγκαταστάσεων κτιρίων και βιομηχανικών χώρων» του Ηλεκτρολογικού τομέα των ΤΕΕ και αναφέρεται στο μάθημα Εργαστήριο Ηλεκτρικών Εγκαταστάσεων. Το περιεχόμενο του βιβλίου είναι προσαρμοσμένο στο εγκεκριμένο από το Υπουργείο Παιδείας αναλυτικό πρόγραμμα σπουδών.

Στόχος του βιβλίου είναι να προσφέρει στους μαθητές τεχνικές πληροφορίες και δεξιότητες για την κατασκευή και τον έλεγχο των σύγχρονων Ηλεκτρικών εγκαταστάσεων κτιρίων και βιομηχανικών χώρων σύμφωνα με τις επιταγές των νέων τεχνολογιών.

Πιστεύουμε ότι οι γνώσεις αυτές θα αποτελέσουν εργαλείο για την μετέπειτα επαγγελματική τους δραστηριότητα.

Για την καλύτερη εμπέδωση των τεχνικών γνώσεων, χρησιμοποιήθηκε μεγάλος αριθμός σχεδίων και φωτογραφιών ώστε να αποτελέσει πολύτιμο βοήθημα και για τους εκπαιδευτικούς. Καταβλήθηκε μεγάλη προσπάθεια ώστε τα βήματα κάθε εργαστηριακής άσκησης να είναι απλά και εκτελέσιμα από τους μαθητές.

Η ύλη του βιβλίου κατανέμεται σε 45 θέματα με μία ή και, σε ορισμένες περιπτώσεις, δύο εργαστηριακές εφαρμογές. Υπολογίσθηκε για κάθε εργαστηριακή εφαρμογή ο χρόνος των τριών εργαστηριακών ωρών με εξαίρεση την αρχική εξοικείωση των μαθητών στα προγράμματα φωτοτεχνικών μελετών που απαιτείται μεγαλύτερος αριθμός ωρών για την ολοκλήρωση κάθε άσκησης.

Για την αποτελεσματική υλοποίηση του εργαστηριακού αυτού μαθήματος, είναι βασική προϋπόθεση να υπάρχει ο απαιτούμενος εργαστηριακός εξοπλισμός που περιγράφεται σε κάθε άσκηση.

Σε κάθε θέμα δίνονται οι διδακτικοί στόχοι, οι βασικές τεχνικές πληροφορίες, ο απαιτούμενος βασικός εργαστηριακός εξοπλισμός και ακολουθεί η διαδικασία εκτέλεσης των εργαστηριακών ασκήσεων.

Ευχαριστούμε τον μόνιμο Πάρεδρο του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου κύριο Ιγνάτιο Χατζηευστρατίου για την συμβολή και την καθοδήγησή του στην όλη προσπάθεια της συγγραφής του βιβλίου, τον κ. Παγιάτη Χαράλαμπο για τον συντονισμό της όλης προσπάθειας. Τέλος ευχαριστούμε τους κριτές του βιβλίου κ. Δημητρόπουλο Βασίλειο, κ. Συμεωνίδη Νικόλαο, κ. Χατζαράκη Γεώργιο για την πολύτιμη συνεργασία τους.

Οι Συγγραφείς

Π Ε Ρ Ι Ε Χ Ο Μ Ε Ν Α

ΘΕΜΑ 1. Αναγνώριση και τρόπος χρήσης ηλεκτρολογικού υλικού βιομηχανικού τύπου.....	σελ. 9
ΘΕΜΑ 2. Κατασκευή γραμμών τροφοδοσίας.....	σελ. 17
ΘΕΜΑ 3. Σύνδεση και διακλάδωση υπογείων καλωδίων μέχρι 11.000V.....	σελ. 27
ΘΕΜΑ 4. Λύση - αρμολόγηση τριφασικού κινητήρα βραχυκυκλωμένου δρομέα.....	σελ. 33
ΘΕΜΑ 5. Έλεγχος συνέχειας τυλιγμάτων, μέτρηση μόνωσης κινητήρα ασύγχρονου τριφασικού βραχυκυκλωμένου δρομέα.....	σελ. 39
ΘΕΜΑ 6. Έλεγχος συνέχειας τυλιγμάτων, μέτρηση μόνωσης κινητήρα ασύγχρονου μονοφασικού βραχυκυκλωμένου δρομέα.....	σελ. 59
ΘΕΜΑ 7. Έλεγχοι και επαληθεύσεις μονοφασικών μετασχηματιστών.....	σελ. 67
ΘΕΜΑ 8. Έλεγχοι και μετρήσεις σε τριφασικό μετασχηματιστή.....	σελ. 75
ΘΕΜΑ 9. Αποσυναρμολόγηση τριφασικού εναλλακτήρα (επαληθεύσεις - έλεγχοι).....	σελ. 83
ΘΕΜΑ 10. Έλεγχος συνέχειας τυλιγμάτων, μέτρηση μόνωσης γεννήτριας σύνθετης διέγερσης.....	σελ. 87
ΘΕΜΑ 11. Συναρμολόγηση και δοκιμή πίνακα κίνησης δύο γραμμών.....	σελ. 95
ΘΕΜΑ 12. Συναρμολόγηση και δοκιμή πίνακα κίνησης μιας γραμμής με διακόπτη αστέρα - τριγώνου και αυτόματου προστασίας.....	σελ. 107
ΘΕΜΑ 13. Βελτίωση του συντελεστή ισχύος σε μονοφασικά κυκλώματα.....	σελ. 123
ΘΕΜΑ 14. Βελτίωση του συντελεστή ισχύος σε τριφασικό κύκλωμα.....	σελ. 133
ΘΕΜΑ 15. Μέτρηση της αντίστασης γείωσης με τη μέθοδο βολτόμετρου - αμπερόμετρου.....	σελ. 145
ΘΕΜΑ 16. Μέτρηση της αντίστασης γείωσης με γειωσόμετρο.....	σελ. 155
ΘΕΜΑ 17. Κατασκευή αλεξικέρανου - Φύλλο πληροφοριών.....	σελ. 163
ΘΕΜΑ 17α. Εξωτερική αντικεραυνική προστασία.....	σελ. 165
ΘΕΜΑ 17β. Εσωτερική αντικεραυνική προστασία κτιρίων.....	σελ. 169
ΘΕΜΑ 18. Κατασκευή ηλεκτρικής εγκατάστασης που εξυπηρετεί τη λειτουργία κεντρικής αυτόνομης θέρμανσης.....	σελ. 173
ΘΕΜΑ 19. Σύνδεση της ηλεκτρικής εγκατάστασης που εξυπηρετεί την αυτονομία μιας κεντρικής θέρμανσης.....	σελ. 181
ΘΕΜΑ 20. Σύνδεση του πίνακα αυτονομίας και λεβητοστασίου με τα διαμερίσματα - Θερμοστάτες χώρου.....	σελ. 185
ΘΕΜΑ 21. Κατασκευή εγκατάστασης πυρανίχνευσης κτιρίου.....	σελ. 195

ΘΕΜΑ 22. Κατασκευή εγκατάστασης αυτόνομης κεντρικής θέρμανσης με ηλεκτρονικό ρυθμιστή θερμοκρασίας (αντιστάθμιση).....	σελ. 211
ΘΕΜΑ 23. Κατασκευή εσωτερικού συναγερμού κτιρίου.....	σελ. 219
ΘΕΜΑ 24. Προμέτρηση - επιμέτρηση ηλεκτρικής εγκατάστασης κίνησης.....	σελ. 229
ΘΕΜΑ 25. Πίνακας χειρισμού ανελκυστήρα.....	σελ. 233
ΘΕΜΑ 26. Ηλεκτρολογική εγκατάσταση φρεατίου ανελκυστήρα.....	σελ. 241
ΘΕΜΑ 27. Κλήση θαλάμου ενός ηλεκτροκίνητου ανελκυστήρα απλής λειτουργίας.....	σελ. 247
ΘΕΜΑ 28. Ηλεκτρικά κυκλώματα ανελκυστήρα απλής λειτουργίας.....	σελ. 255
ΘΕΜΑ 29. Μελέτη φωτισμού σε βιοτεχνικό ή οικιακό χώρο χωρίς τη χρήση Η/Υ.....	σελ. 263
ΘΕΜΑ 30. Α' Πρόγραμμα υπολογισμού φωτοτεχνικής μελέτης.....	σελ. 269
ΘΕΜΑ 31. Μελέτη φωτισμού μικρού βιοτεχνικού χώρου με τη χρήση Η/Υ.....	σελ. 275
ΘΕΜΑ 32. Μελέτη φωτισμού αίθουσας σχεδίου χωρίς τη χρήση Η/Υ.....	σελ. 283
ΘΕΜΑ 33. Μελέτη φωτισμού αίθουσας σχεδίου με τη χρήση Η/Υ.....	σελ. 287
ΘΕΜΑ 34. Μελέτη φωτισμού αίθουσας διδασκαλίας χωρίς τη χρήση Η/Υ.....	σελ. 289
ΘΕΜΑ 35. Μελέτη φωτισμού αίθουσας διδασκαλίας με τη χρήση Η/Υ.....	σελ. 293
ΘΕΜΑ 36. Β' Πρόγραμμα υπολογισμού φωτοτεχνικής μελέτης.....	σελ. 295
ΘΕΜΑ 37. Αναζήτηση φωτιστικών σωμάτων και τεχνικών χαρακτηριστικών τους σε καταλόγους προϊόντων.....	σελ. 313
ΘΕΜΑ 38. Γ' Πρόγραμμα υπολογισμού φωτοτεχνικής μελέτης.....	σελ. 319
ΘΕΜΑ 39. Μελέτη φωτισμού αίθουσας γραφείων με τη χρήση Η/Υ και υπολογισμοί μεγεθών κόστους της εγκατάστασης.....	σελ. 327
ΘΕΜΑ 40. Μελέτη φωτισμού βιομηχανικού υπόστεγου με τη χρήση Η/Υ και με τη χρήση του ειδικού εντύπου φωτοτεχνικής μελέτης.....	σελ. 331
ΘΕΜΑ 41. Γενικές έννοιες και βασικές γνώσεις δομημένης καλωδίωσης Φύλλο πληροφοριών.....	σελ. 335
ΘΕΜΑ 42. Συνδέσεις - τερματισμοί τηλεπικοινωνιακών πριζών.....	σελ. 343
ΘΕΜΑ 43. Κατασκευή δικτύου δομημένης καλωδίωσης.....	σελ. 347
ΘΕΜΑ 44. Πιστοποίηση δικτύου δομημένης καλωδίωσης - μετρήσεις.....	σελ. 359
ΘΕΜΑ 45. Τοπικά δίκτυα υπολογιστών.....	σελ. 365